

ODJEL ZA KLASIČNU FILOLOGIJU SVEUČILIŠTA U ZADRU
**UPUTE ZA OBLIKOVANJE SEMINARSKIH, ZAVRŠNIH I
DIPLOMSKIH RADOVA**

Dijelovi seminarskoga / završnoga / diplomskoga rada:

- naslovnica¹ na kojoj se nalazi:
  - naziv ustanove, Odjela i studijskoga programa
  - naslov rada i vrsta rada
  - ime studenta i izvoditelja/nositelja kolegija ili mentora
  - mjesto i godina.
- Izjava o akademskoj čestitosti (završni i diplomski)²
- sažetak* na hrvatskome i engleskome (završni i diplomski)
- tablica sadržaja
- tekst rada (uvod*, tijelo rada,* zaključak*)
- popis literature.

* Sažetak treba sadržavati precizno opisanu svrhu rada, metodologiju istraživanja, najvažnije postavke i zaključak. Treba biti kratak i jasan; idealan je opseg oko pola kartice (definiciju kartice vidi niže).

* Uvod treba sadržavati argumentaciju izbora teme, metodu istraživanja i definiran cilj istraživanja. U ovo poglavlje (eventualno uz podnaslov) mogu se uklopiti osnovni podaci o piscu i književnome djelu koje se obrađuje, pregled rezultata dosadašnjih istraživanja zadanoga problema ili teme i sl. Uvod ne mora biti opsežan; ovisi o širini zadane teme. Preporuka je da bude dug do petine ukupnoga opsega rada.

* Tijelo rada³ predstavlja središnji, najzahtjevniji i najopsežniji dio rada, a sastoji se od temeljite razrade zadane teme prikladnom metodologijom istraživanja (kako je zacrtano u Uvodu). Broj poglavlja koje tijelo rada treba sadržavati ovisi o odabranoj temi i karakteristikama istraživanja. Poglavlja (i potpoglavlja, ako se koriste) trebaju pomagati čitatelju u snalaženju u tekstu rada, a nužno je da su jasno sadržajno povezana jedna s drugima na što logičniji način. U uvodu i tijelu rada sve podatke potrebno je potkrijepiti citiranjem ili parafraziranjem relevantnih izvora uz pažljivu i dosljednu primjenu tehnika citiranja (vidi niže).

---

¹ Naslovnica (korice i prva stranica) za završne i diplomske radove kao i Izjava o akademskoj čestitosti nalaze se na <http://www.unizd.hr/sveucilisnknjiznica/digitalni-repozitorij-sveucilista-u-zadru/upute-i-obraci-za-studente>.

² Vidi bilj. 1.

³ NAPOMENA: Ne navoditi sintagmu „tijelo rada” kao naslov!

* Zaključak treba sadržavati odgovor na problem, tj. cilj istraživanja, definiran u uvodnome dijelu te sažet prikaz najvažnijih doprinosa istraživanja, tj. onoga što je analizirano i dokazano u središnjemu dijelu rada. Zaključak služi kao svojevrsni sažetak cijeloga rada i trebao bi biti dovoljno jasan i informativan tako da funkcionira kao samostalan rad u malome, stoga neki dijelovi koji su već ranije napisani smiju biti ponovljeni ili parafrazirani. Ipak, potrebno se suzdržati od opsežnijega izlaganja već rečenoga (naročito tehnikom copy/paste). Dobrodošao je osobni osvrt (npr. interpretacija rezultata istraživanja, ocjena književne vrijednosti analiziranoga djela/odlomka, osvrt na stil, pregled motiva i načina njihove obrade, osobno mišljenje o problematici koje se književno djelo dotiče i sl.). Opsežniji citati i parafraze tuđih misli ne smiju se uklapati u ovaj dio rada, tj. u zaključku nema mjesta bilješkama. Preporučeni je opseg Zaključka do petine ukupnoga opsega rada.

Opseg rada

- Seminar treba sadržavati najmanje 5 kartica, završni rad 10 kartica, a diplomski 30 kartica teksta rada (broji se od Uvoda do Zaključka). Kartica teksta definirana je kao 1800 znakova, tj. 60 znakova (uključujući bjeline i interpunkcije) u retku x 30 redaka.
- Ako je za neku svrhu potrebna i ispisana verzija, rad treba biti ispisan na papiru formata A4 (210 x 297).

Postavke stranice

- Margine:
  - lijeva i desna: 2,5 cm
  - gornja i donja: 2,5 cm
  - Naslovnica ima drugačije margine kao i veličinu pisma.⁴
- Tip pisma (font): Times New Roman
- Veličina pisma (fonta):
  - naslovi u radu: 14 tipografskih točka
  - podnaslovi u radu: 12 tipografskih točaka
  - tijelo teksta: 12 tipografskih točaka
  - broj stranica: 12 tipografskih točaka
  - izdvojeni citati zajedno s prijevodom: 10 tipografskih točaka
  - podnožne bilješke (fusnote): 10 tipografskih točaka
  - naslovi tablica, grafikona i sl.: 10 tipografskih točaka

---

⁴ Vidi bilj. 1.

- Prored:
  - u tijelu teksta: 1,5 lines
  - u izdvojenim citatima: jednostruk (Single)
  - u podnožnim bilješkama: jednostruk (Single)
- Tekst je obostrano poravnat.
- Numeracija stranica u donjem desnom kutu.
  - Naslovne stranice te stranice na kojima se nalaze Izjava o akademskoj čestitosti, sažetak i tablica sadržaja ne numeriraju se.
  - Numeracija stranica počinje od Uvoda.
- Naslovi i podnaslovi u radu kao i u Sadržaju
  - Numeriraju se samo naslovi i podnaslovi koji se odnose na sam tekst rada.
  - Preporučuje se naslove poglavlja pisati velikim običnim slovima, a naslove potpoglavlja malim podebljanim slovima. Ako postoje naslovi unutar potpoglavlja, preporuča se da se oni pišu malim slovima u kurzivu. To bi izgledalo primjerice ovako:

1. UVOD

2. NASLOV TIJELA RADA

2.1. Podnaslov

2.2. Podnaslov

2.2.1. Podnaslov

2.2.2. Podnaslov itd.

3. NASLOV TIJELA RADA

3.1. Podnaslov

3.1.1. Podnaslov

3.1.2. Podnaslov itd.

3.2. Podnaslov itd.

4. ZAKLJUČAK

LITERATURA

- Novo poglavlje ili potpoglavlje u radu nije potrebno odvajati na posebnu stranicu.
- Odlomci:
  - u tekstu rada prvi redak odlomaka uvući na 1,25 cm (u izborniku *Home* opcija *First line* pod *Paragraph – Intention*) bez umetanja proreda među odlomcima

(odaberi pod *Paragraph – Spacing* “Don’t add space between paragraphs of the same style”)

- u popisu literature bibliografske jedinice oblikovati u zasebnome odlomku uvlačenjem drugoga i svakoga daljnjeg retka na 1,25 cm (opcija *Hanging* u izborniku *Home* pod *Paragraph – Indentation*)
- Grčki i/ili latinski citati u odlomcima:
  - sve uklopljene ili izdvojene citate staviti u navodnike („”)
  - prijevode grčkih i/ili latinskih citata, koji moraju biti vlastiti, tj. ne smiju biti preuzeti iz objavljenih prijevoda, ne stavljati u navodnike
  - pri prvome prijevodu u bilješci navesti napomenu da se radi o vlastitome prijevodu svih citata u radu
  - uklopljeni citati: kraće citate uklopiti unutar rečenice, a njihov prijevod navesti u bilješci
  - izdvojeni citati: citate u prozi duže od pet retka kao i stihove od dva ili više redaka izdvojiti u posebne odlomke (primjer oblikovanja vidi u Dodatku ovih Uputa)
    - ✓ izdvojeni citat razmaknuti od teksta odlomka proredom od 6 tipografskih točaka, te isto toliko od teksta prijevoda koji slijedi iza njega
    - ✓ nakon izdvojenoga citata napisati prijevod u zagradama te ga od nastavka teksta koji slijedi odvojiti proredom od 12 tipografskih točaka
    - ✓ prijevod stihova navesti prozno, a kosim crticama s bjelinama označiti granice među stihovima
  - ako se citat krati, to kraćenje mora biti smisljeno, a obilježava se (...). Npr. „Tukididov navod (5.26) da je poslije gubitka Amfipola dvadeset godina bio u progonstvu ne ostavlja prostora sumnji da se vratio u Atenu poslije njezina poraza 404. (...) Povratak u Atenu dobro se slaže s viješću o njegovu grobu (...)”
- Umetanje tablica i slika u tijelo teksta
  - Sve tablice i slike trebaju imati odgovarajući naslov i biti numerirane.
  - Naslovi tablica nalaze se uvijek iznad tablica.
  - Naslovi slika nalaze se uvijek ispod slika.
  - Ako je ilustracija reprodukcija umjetničkoga djela, navodi se autor (ako je poznat), naslov te ostali nužni podaci relevantni za pojedine umjetničke vrste.
- Prilozi (neobavezno) na kraju rada treba označiti kao PRILOG 1, PRILOG 2 itd.

Pisanje bilješki (fusnoti)

- Pri citiranju ili parafraziranju nečije misli/rečenice⁵ bilješka treba sadržavati samo prezime autora, godinu objavljivanja i stranicu na kojoj je određen podatak objavljen, npr. Kombol, 1961: 72. Ne preporučuje se korištenje kratica *Ibidem*, *Idem*, *Isto*, *Isti*.
- Ako se parafrazira veći dio teksta nečijega rada, broj bilješke stavlja se na kraj odlomka, a u bilješci se navodi, npr. Usp. Kombol, 1961: 72–74. Tako parafraziran dio teksta stoji u posebnome odlomku.
- Ako se u tekstu upućuje na natuknicu iz rječnika ili enciklopedije, u bilješci stoji npr. Vidi Senc [1910] 1991: s. v. *θέλω*; Vidi Senc [1910] 1991: s. vv. *κυκεών, θέλω*.⁶
- Preporučuje se reference antičkih izvora (u prijevodu ili u izvorniku) u bilješci pisati prema uzoru digitalne knjižnice Perseus, npr. Hom. *Il.* 1.1–5; Plat. *Rep.* 1.327a; Tac. *Ann.* 11.4–12.1 itd.
  - Ako je u referenci, koju nudi Perseus, naslov ili kratica naslova na engleskome, potrebno ih je zamijeniti kraticom naslova na izvornome jeziku, npr. Aristoph. *Birds* 1–50 zamijeni s Aristoph. *Or.* 1–50; Aristoph. *Cl.* 67–68 zamijeni s Aristoph. *Nef.* 67–68.
- Pri citiranju ili parafraziranju sekundarnih izvora najprije se navodi autor koji je citiran, a zatim autor izvornoga rada (npr. Popić, 2014: 23 prema Luhmann, 1992: 51–61).
- Bilješke koje sadrže komentare ili upućivanje na određenu literaturu vezanu općenito za pojedinu problematiku pišu se također u podnožju teksta. Bilješka koja sadrži komentar završava navođenjem reference ili referenci u zagradama, npr. (Usp. Kombol, 1961: 72).
- Tekst u bilješkama mora počinjati velikim tiskanim slovom i završavati točkom.
- Wikipediju ne navoditi kao izvor u bilješkama i popisu literature zato što često sadrži neprovjerene podatke.
- Pri navođenju internetskih poveznica nije potrebno pisati datum pristupa koji je naveden u popisu literature.

---

⁵ Citiranje je doslovno preuzimanje tuđih riječi i citati se obavezno stavljaju u navodnike. Parafraziranje je prepričavanje tuđih riječi ili misli i parafraza se ne označava navodnicima. Parafraziranje treba uskladiti s vlastitim stilom pisanja. Preporučuje se za citiranje navoditi kraće citate, a parafrazirati duže odlomke ili stranice.

⁶ Značenje kratica: s. v. (= *sub verbo*); s. vv. (= *sub verbis*).

Navođenje bibliografskih jedinica u popisu literature

- U popisu literature redosljed bibliografskih jedinica treba pisati abecednim redom, prema prezimenu prvoga autora, bez rednih brojeva.
- Ako isti autor ima više radova, prvo se pišu oni koji su novijega datuma.
- Ako isti autor ima više radova iz iste godine, oni se navode abecednim redom prema naslovu, a pored godine dodaje se a, b itd. To isto vrijedi pri navođenju referenci u bilješkama (npr. Raukar, 1997a: 20; Raukar, 1997b: 45).

Primjeri za citiranje:

1. objavljenih izvora i knjige:

- Apolonije. 2008. *Doživljaji Argonauta*. Preveo s grčkoga i komentirao Branimir Glavičić. Zagreb: Demetra.
- Hutchinson, Gregory Owen. 1998. *Cicero's Correspondence. A Literary Study*. Oxford: Clarendon Press.
- Kombol, Mihovil. 1961. *Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda*. Drugo izdanje. Zagreb: Matica hrvatska.
- Lesky, Albin. 2001. *Povijest grčke književnosti*. Preveo s njemačkoga Zdeslav Dukat. Zagreb: Golden marketing.

2. poglavlja u objavljenoj knjizi u kojoj su zastupljeni različiti autori ili rada/poglavlja u zborniku:

- Fališevac, Dunja. 1992. Udio humanizma u hrvatskoj epici 16. i 17. stoljeća. U: *Dani Hvarskog kazališta XVIII – Hrvatski humanizam, XVI. stoljeće – protestantizam i reformacija*, uredili Nikola Batušić et al., 9–64. Split: Književni krug.
- Fink Arsovski, Željka. 1993. O jednom tipu frazeoloških varijanti (na materijalu hrvatskih ili srpskih i ruskih frazeologizama). U: *Rječnik i društvo: zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji održanog 11 – 13. X. 1989. u Zagrebu*, uredili Rudolf Filipović et al., 65–70. Zagreb: HAZU.
- Noegel, Scott B. 2010. Greek Religion and the Ancient Near East. In: *A Companion to Greek Religion*, edited by Daniel Ogden, 21–37. Blackwell Publishing Ltd.
- Salopek, Damir; Sironić, Milivoj. 1977. Grčka književnost. U: *Povijest svjetske književnosti*, knj. 2, 7–187. Zagreb: Mladost.

3. časopisa:

- Belemore, Jane. 2016. Caesar's Gallic Woman under Siege. *Latomus: revue d'études latines*, 75(4), 888–909.

Skračić, Vladimir. 1998. Hidronimi na zadarskim otocima i zadarskom kopnu u XIV. i XV. stoljeću. *Folia onomastica Croatica*, 7, 221–235.

4. elektroničkih izvora (objavljenih izvora, e-enciklopedija, e-knjiga, članci u časopisima ili zbornicima):

Bricko, Marina. 1987. Terminologija: Teorija književnosti. *Latina et Graeca*, 1(30), 85–101. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=326274. Pristupljeno 11. travnja 2020.

Caesar, Gaius Iulius. *De bello Gallico*. Dostupno na: <http://www.perseus.tufts.edu/>. Pristupljeno 4. kolovoza 2018.

Fagan, Garrett G. 2004. Augustus. *De Imperatoribus Romanis. An Online Encyclopedia of Roman Rulers and Their Families*. 2007. Editors Richard D. Weigel et al. Dostupno na: <http://www.roman-emperors.org/>. Pristupljeno 5. svibnja 2017.

Julija. 2020. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=29481>. Pristupljeno 16. prosinca 2020.

Stijepović, Stijepo. 2014. *Hrestomatija iberoromanskog književnog srednjovjekovlja* [e-knjiga] Zadar: Sveučilište u Zadru. Dostupno na: http://www.unizd.hr/Portals/41/elektronicka_izdanja/Hrestomatija_iberoromanskog_književnog_srednjovjekovlja.pdf?ver=2014-02-10-124228-150. Pristupljeno 12. srpnja 2017.

Tacitus, Cornelius. 1906. *Annales*. Ed. C. D. Fisher. In: *Diogenes* (v3.1.6), editor Peter J. Heslin.

Toynbee, Arnold Joseph. 2019. Julius Caesar. *Encyclopædia Britannica*. Dostupno na: <https://www.britannica.com/biography/Julius-Caesar-Roman-ruler>. Pristupljeno 6. prosinca 2020.

5. rječnika i enciklopedija:

Anić, Vladimir. 2006. *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*. Drugo izdanje. Zagreb: Novi Liber.

Fauth, Wolfgang. 2013. Ares. *Der Kleine Pauly. Lexikon der Antike*. Band 1. Bearbeitet und herausgegeben von Konrat Ziegler und Walther Sontheimer. Stuttgart – Weimer: Verlag. *Rječnik hrvatskoga jezika*. 2000. Zagreb: Leksikografski zavod „Miroslav Krleža” i Školska knjiga.

Senc, Stjepan. 1910. *Grčko-hrvatski rječnik za škole*. 1991. Reprint Zagreb: Naprijed.

DODATAK

Primjer oblikovanja izdvojenoga citata

(...) Ona mu neumoljivo odgovara da će se u bijedi i nevoljama mučiti sve do smrti te da će se uzalud pokušavati razriješiti muke.⁷ Na kraju mu još jednom prijeteći iznosi svoje strašne moći:

← prored:
1,5 lines

„vectabor umeris tunc ego inimicis eques
meaeque terra cedit insolentiae.

← 6 pt

an quae movere cereas imagines,
ut ipse nosti curiosus, et polo
deripere lunam vocibus possim meis,
possim crematos excitare mortuos
desiderique temperare pocula,
plorem artis in te nil agentis exitus?”⁸

← prored:
Single

← 6 pt

(Tada ću ja kao konjanik na neprijateljskim ramenima jahati / i zemlja će pasti pod mojom obješću. / Zar ja, koja mogu pomicati voštane figure, / kao što si i sam znatiželjan saznao, i s neba / svojim glasom skinuti mjesec, / spaljene mrtve mogu podignuti / i smiješati pića za strast, / (zar) da plačem što nad tobom ishoda umijeća nema?)

← prored:
Single

←12 pt

Iz navedenih stihova može se (...)

Korisni linkovi

Upute i obrasci za završni/diplomski rad – <http://www.unizd.hr/klasicnafilologija/studenti>

Hrvatski jezični portal – <http://hjp.znanje.hr/>

Hrvatski pravopis – <http://pravopis.hr/pravila/>

Posebno obratiti pažnju na pisanje pravopisnih znakova, kao što su navodnici („xy”), crtice (–), spojnice (-), kose crte (/) kao i bjelina (<http://pravopis.hr/kategorija/pravopisni-znakovi/46/>).

Korisni priručnici

Oraić Tolić, Dubravka. 2011. *Akademsko pismo: Strategije i tehnike klasične retorike za suvremene studentice i studente*. Zagreb: Naknada Ljevak.

Zelenika, Ratko. 2000. *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci.

⁷ Hor. *Epod.* 17.62–64, 70–73.

⁸ Hor. *Epod.* 17.74–81.